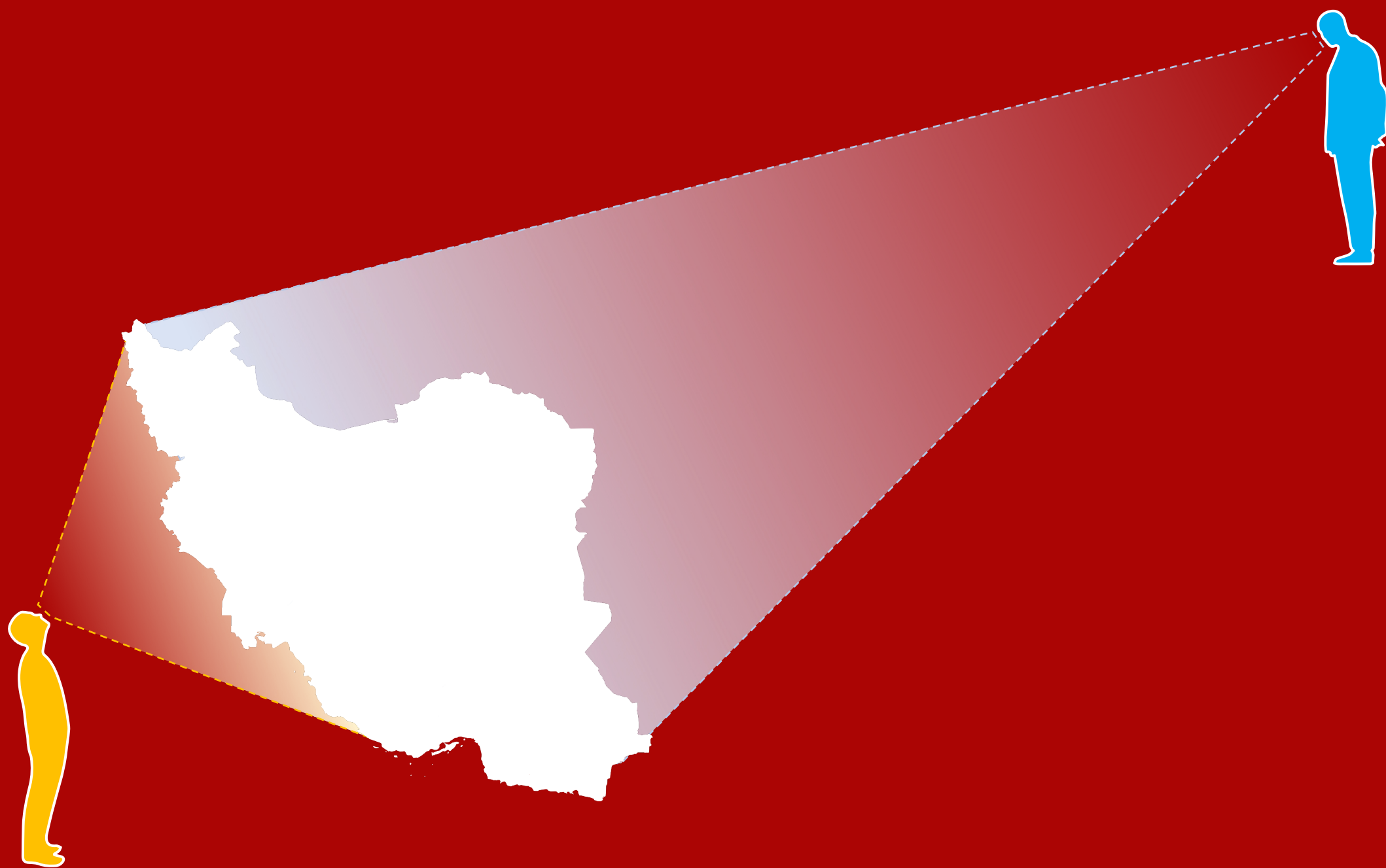

گونه شناسی مردم ایران

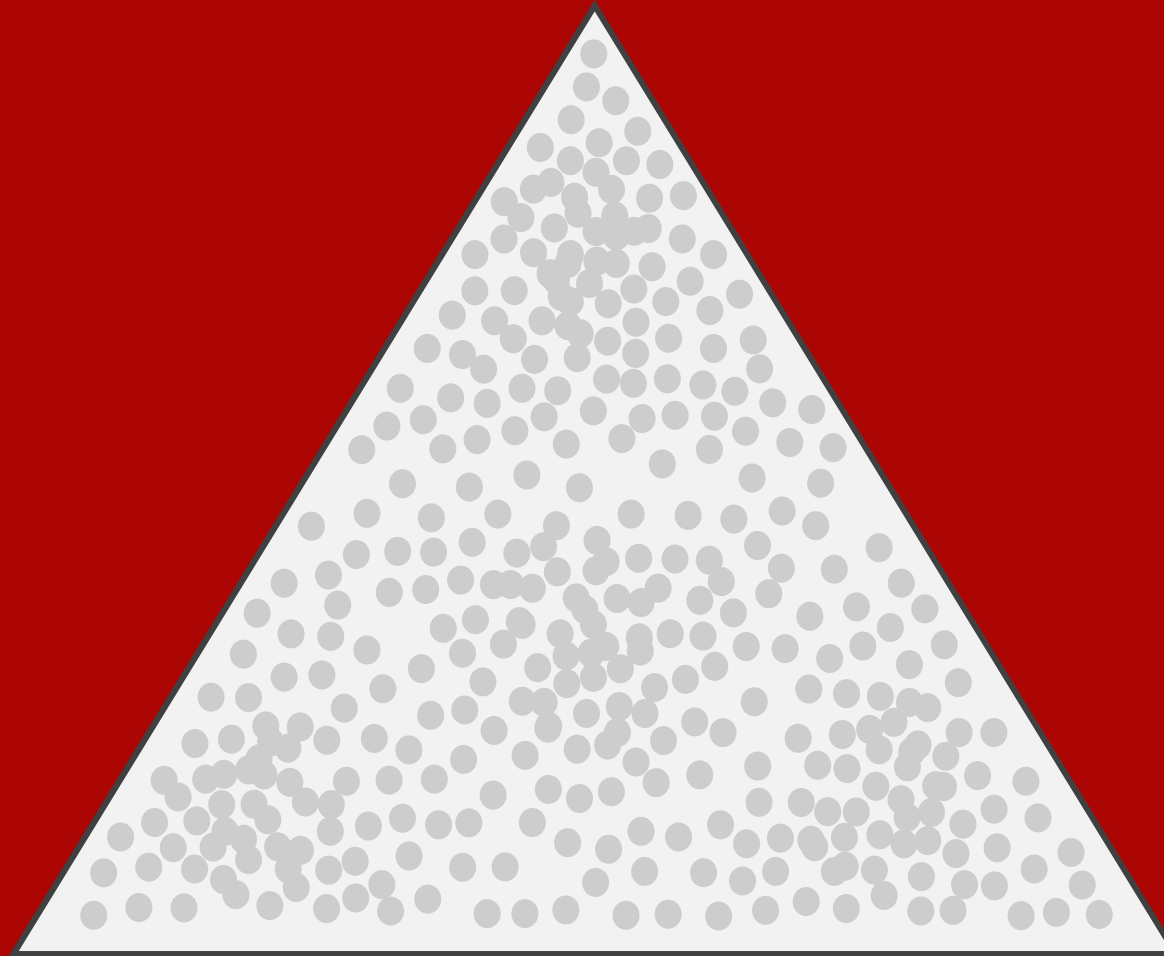
مشارکت در انتخابات

مركز راهبردی
فرهنگی
و رسانه

در یک سال گذشته و در مرکز راهبردی فرهنگ و رسانه، پژوهشی با عنوان "**مطالعه بین موضوعی مردم ایران**" انجام گرفته است. یکی از خروجی‌های آن مطالعه، گونه‌شناسی مردم و دسته‌بندی آنهاست که در دو سطح کلی و جزئی انجام گرفته است.

اقلیم سبز

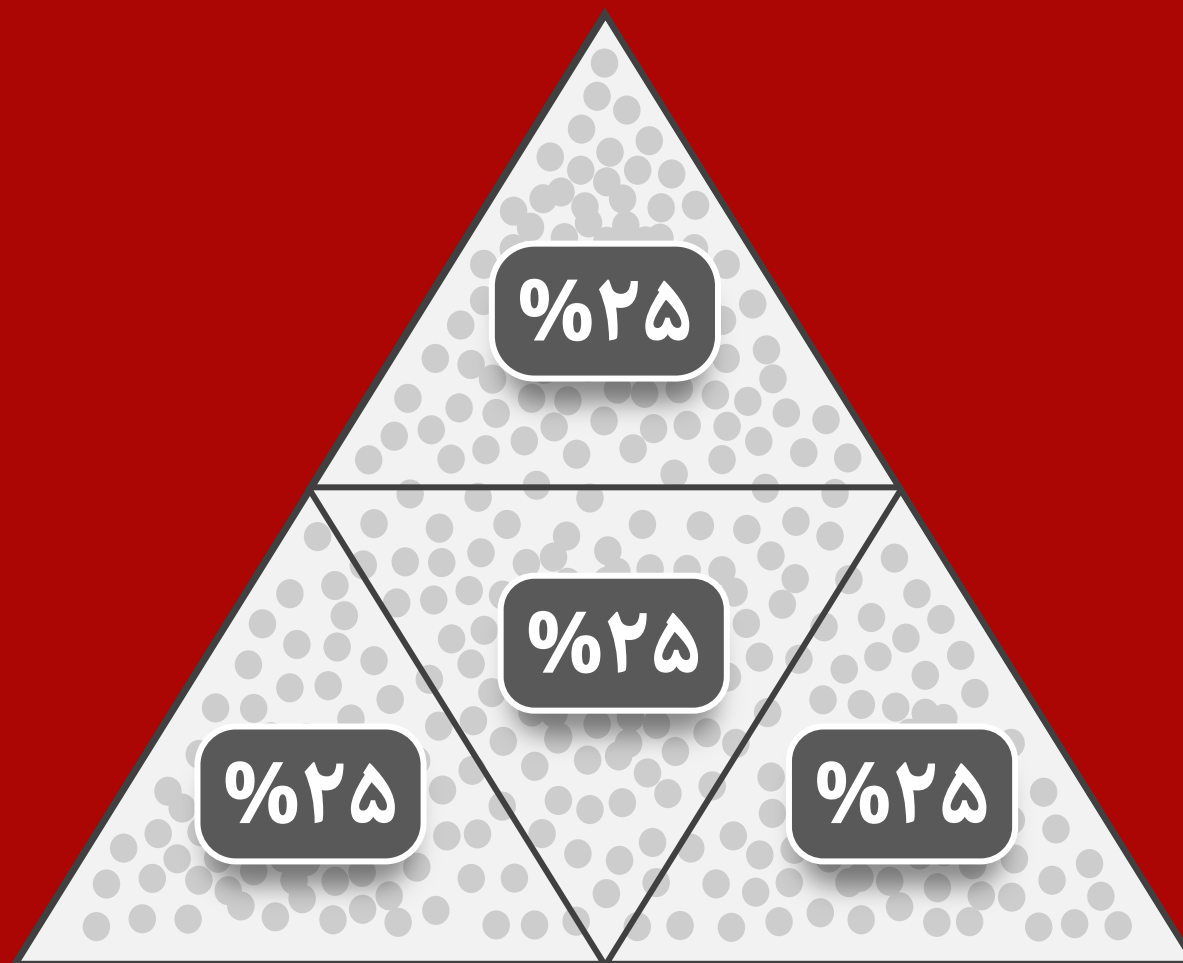

اقلیم نارنجی

اقلیم آبی

با مدلی که در این پژوهش مورد بهره‌برداری قرار گرفت و بر اساس داده‌های پیمایش‌های ملی معتبر کشور، دو فاکتور پایایی که توان توصیف‌کنندگی خوبی از جامعه دارد، فاکتور تقید و میزان تکنولوژیک زندگی کردن است. به صورت خلاصه و با نگاه از بالا می‌توان گفت که جامعه (بالای ۱۵ سال) از سه اقلیم فرهنگی، اجتماعی و سیاسی تشکیل شده است.

اقلیم سبز

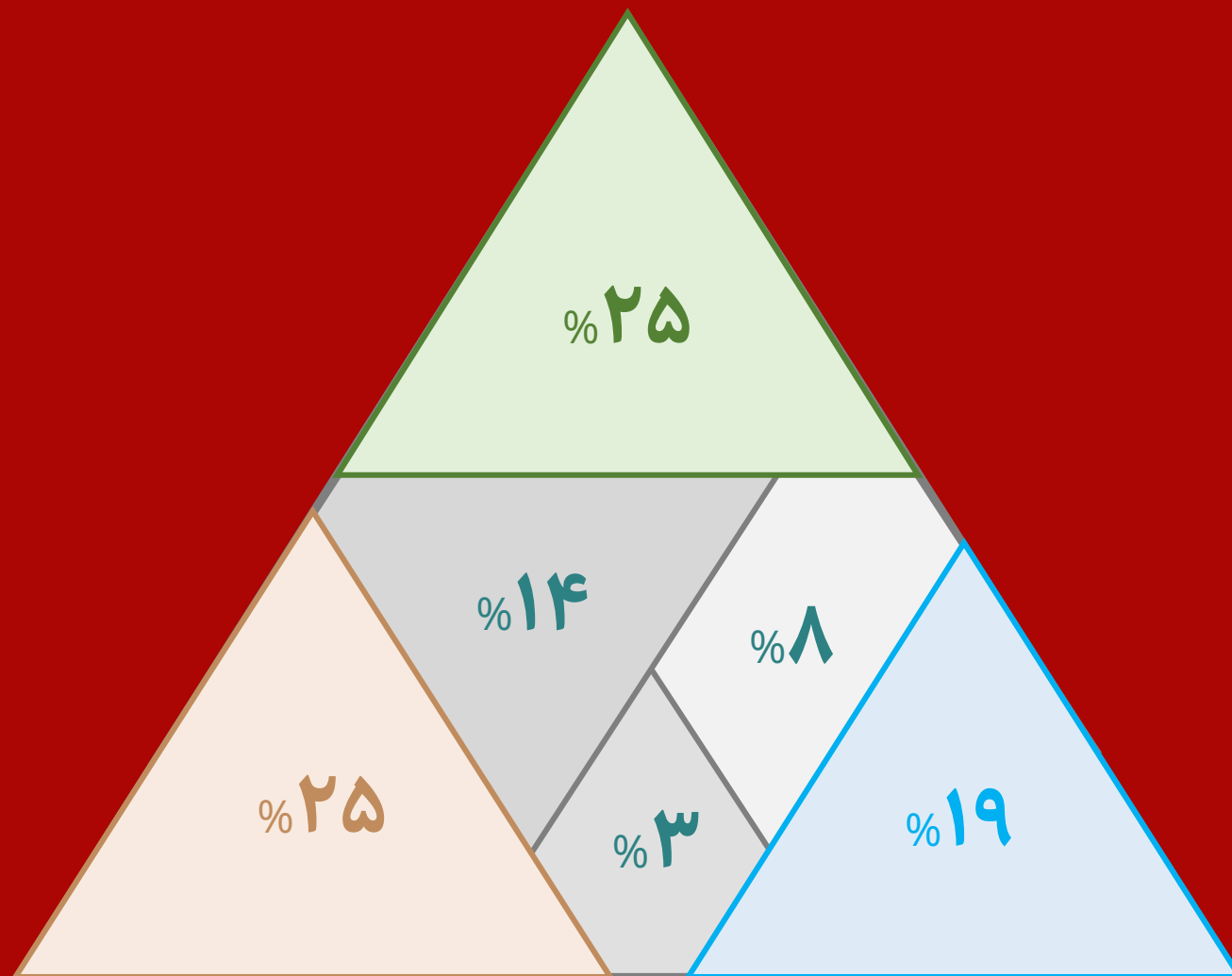
اقلیم نارنجی

اقلیم آبی

در نگاه کلی، هر کدام از این اقلیم‌ها، ۲۵ درصد جامعه ایرانی (بالای ۱۵ سال) را در بر می‌گیرد که البته در واقعیت جامعه، اقلیم آبی عدد کمتری را تشکیل می‌دهند. مثلث وسط نیز در هر فاکتور مورد مطالعه، شبیه به یکی از مثلث‌های گوشه‌ای است. برای مثال در مصرف پیام‌رسان‌های داخلی شبیه اقلیم سبز و در موضوع حجاب شبیه اقلیم نارنجی است.

اقلیم سبز

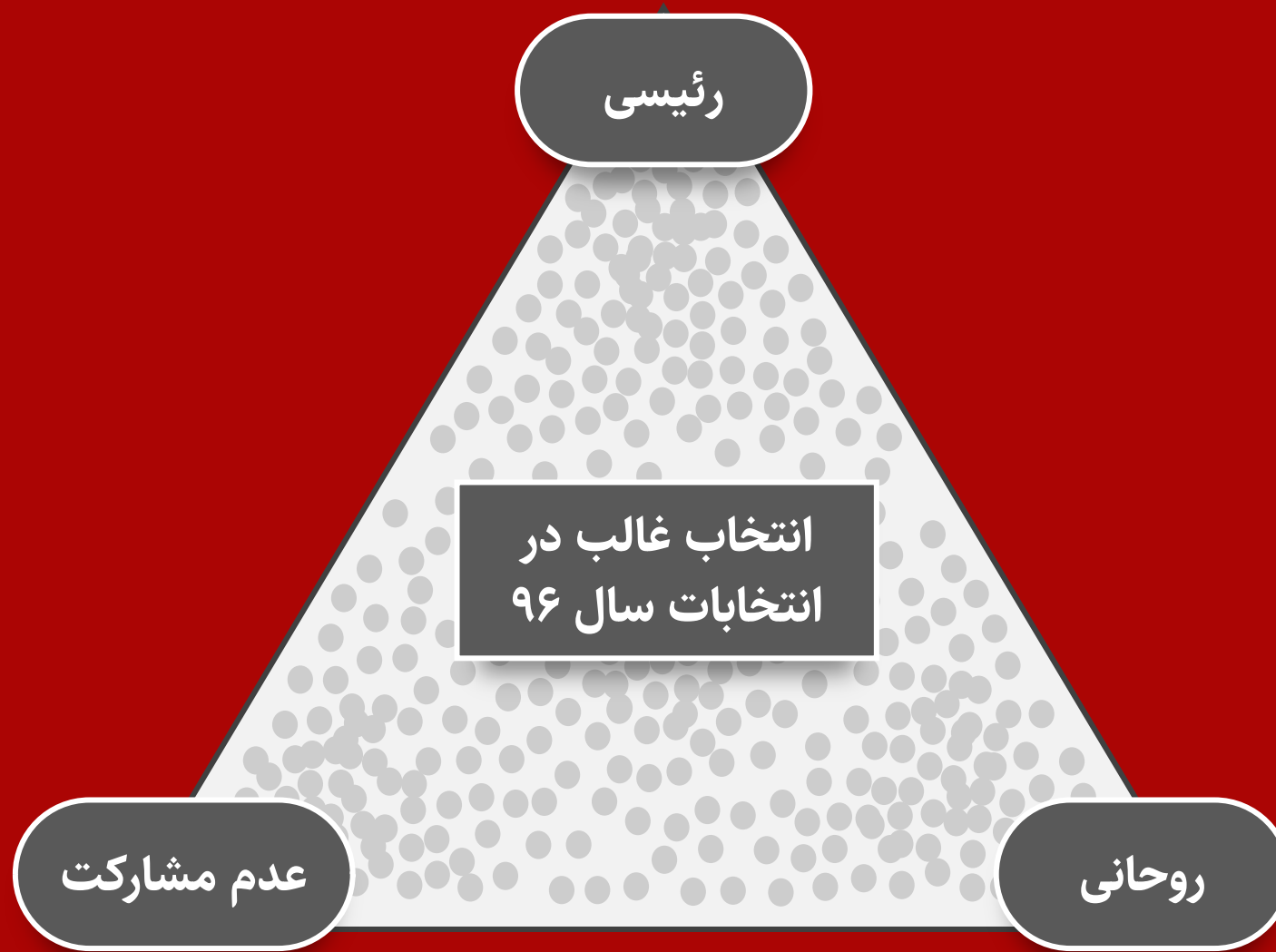

اقلیم نارنجی

اقلیم آبی

جزئیات پراکندگی جمعیت بالای ۱۵ سال کشور روی مثلث

اقلیم سبز

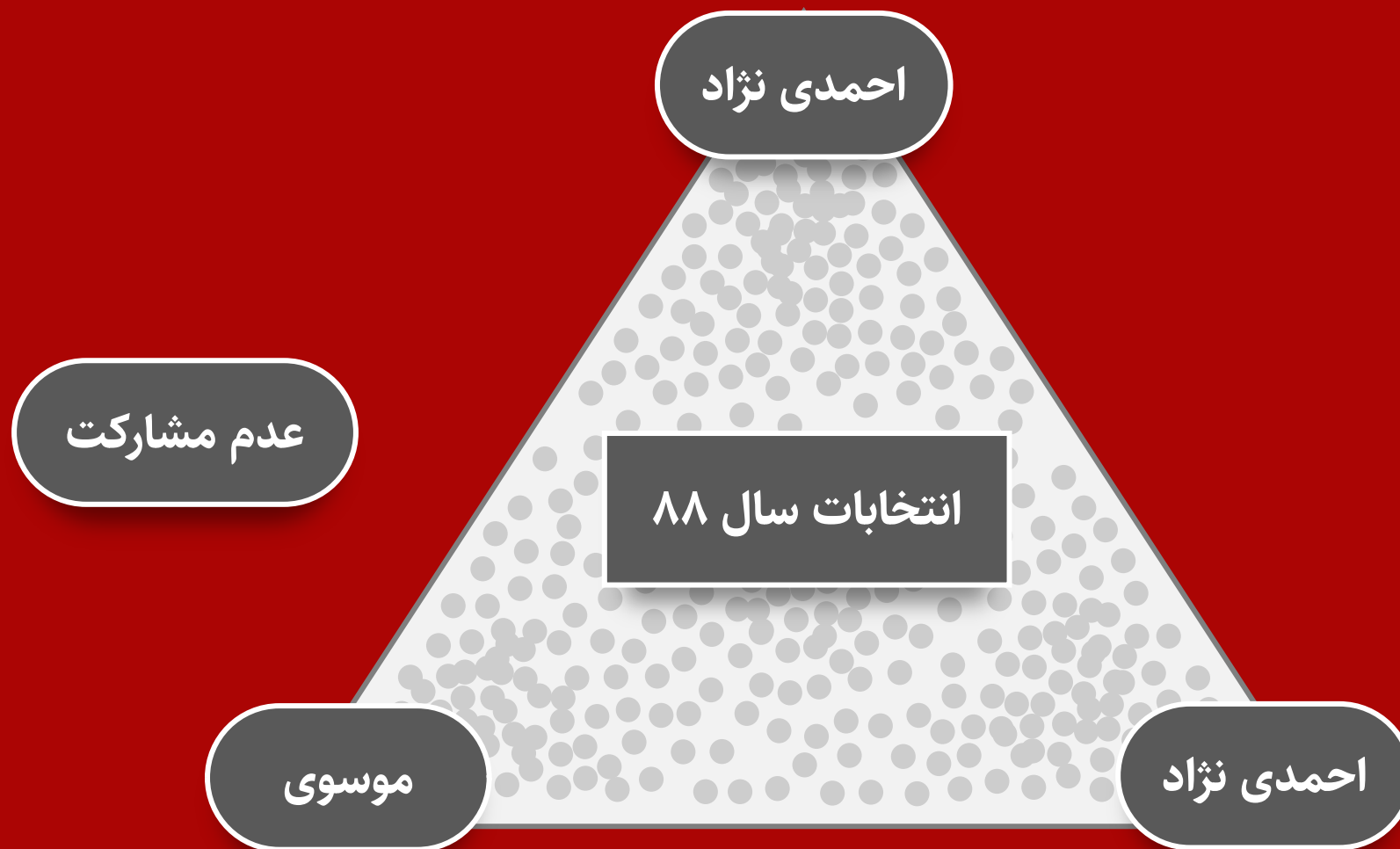

اقلیم نارنجی

اقلیم آبی

برخلاف تصور غالب، اقلیمی منجر به پیروزی رئیس‌جمهور در سال ۱۳۹۶ شد که در انتخابات ۱۳۸۸ به رئیس‌جمهور منتخب رأی داده بود. این اقلیم (اقلیم آبی)، با حاکمیت جمهوری اسلامی، همراهی نزدیکی دارد که نشانه‌های متعددی موید این موضوع است.

اقلیم سبز

اقلیم نارنجی

اقلیم آبی

اقلیمی که به نفر دوم انتخابات ۱۳۸۸ رأی داده بودند در سال ۱۳۹۶ مشارکت کمی در انتخابات داشتند و در نتیجه آن اثر قابل توجهی نداشتند.

مسئله اقتصاد خیلی مهم است که بنده همیشه تکرار کرده‌ام، مسئله فرهنگ خیلی مهم است، مسئله تقویت علمی و پیشرفت خیلی مهم است اما اساس همه این‌ها مسئله انتخابات است.

(۱۶ بهمن ۱۳۹۸ - دیدار با اقشار مختلف مردم)

مسئله دیگر انتخابات آخر سال است. این انتخابات خیلی مهم است. انتخابات می‌تواند مظهر قوت ملی باشد. اگر انتخابات درست برگزار نشود، ضعف کشور و ضعف ملت را نشان می‌دهد؛ ضعف دولت را، ضعف مسئولین را، ضعف آحاد مردم را و ضعف کشور را نشان می‌دهد. هر چه ما ضعیف بشویم، تهاجم و فشار دشمنان ما بیشتر خواهد شد. اگر میخواهید جلوی فشار دشمن گرفته بشود، باید قوی بشویم.

یکی از ابزارهای مهم قوت کشور همین انتخابات است. مسئولانی که مرتبط هستند از همین حالا - البته می‌دانم که دنبال کرده‌اند - راهبرد مشارکت را، راهبرد امنیت انتخابات را، راهبرد سلامت انتخابات را، راهبرد رقابت انتخابات را مشخص کنند؛ انتخابات خوب سالم با مشارکت بالایی ان شاءالله در آخر سال داشته باشیم.

(۱۵ فروردین ۱۴۰۲ - دیدار با مسئولان نظام)

همه وظیفه دارند زمینه برگزاری انتخاباتی پرشور را در اسفند ماه امسال فراهم کنند.

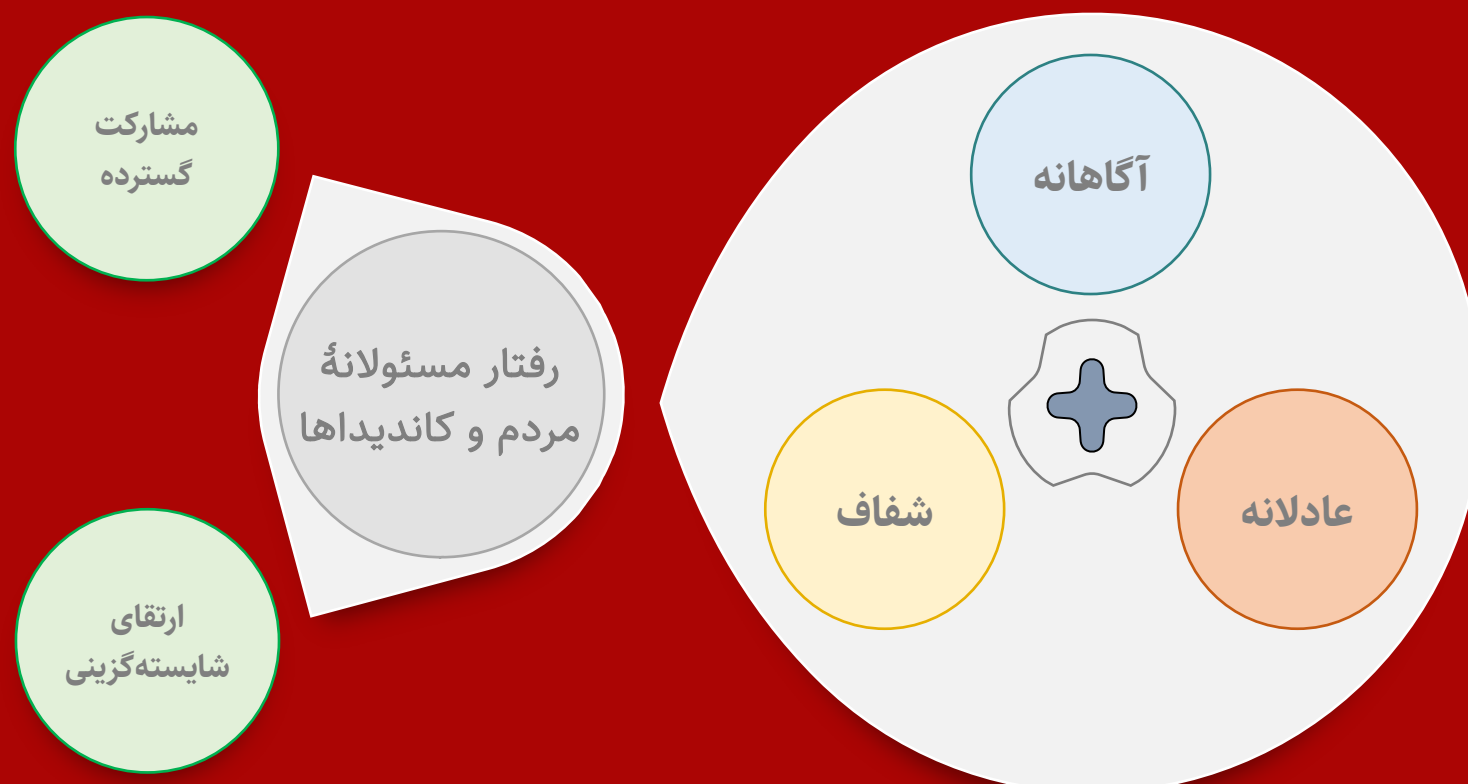
(۲۵ آبان ۱۴۰۲ - دیدار با فقها و حقوق دانان شورای نگهبان)

ارزش‌های منتخب سیاست‌های کلی انتخابات

ابلاغی ۲۵ مهر ۱۳۹۵ توسط رهبر انقلاب به قوای سه‌گانه

- ارزش‌های منتخب با یکدیگر **همبستگی** دارند.
- **انتخابات مشارکتی** در گرو **عادلانه** بودن و **آگاهانه** بودن آن است.
- **شفافیت** لازمه تحقق **عدالت** و **آگاهی** در انتخابات است.
- **رفتار مسئولانه** رای‌دهندگان و فعالین سیاسی و اجتماعی، در صورت وجود اوصاف پیشین رقم می‌خورد.
- و حاصل این‌ها، «**مشارکت گسترده مردم** توأم با ارتقای **شایسته‌گزینی** از طریق رقابت سالم شایسته‌ها» است که دقیق‌ترین و موجزترین شکل ممکن بیان اهداف و ارزش‌های سیاست‌های کلی انتخابات است.

دلیل عدم شرکت در انتخابات در پرسش از افرادی که گفته‌اند «احتمال کمی دارد شرکت کنند» یا «به هیچ عنوان شرکت نمی‌کنند»:

آخرین نظرسنجی ایسپا (اواخر آبان ۱۴۰۲) - کشوری

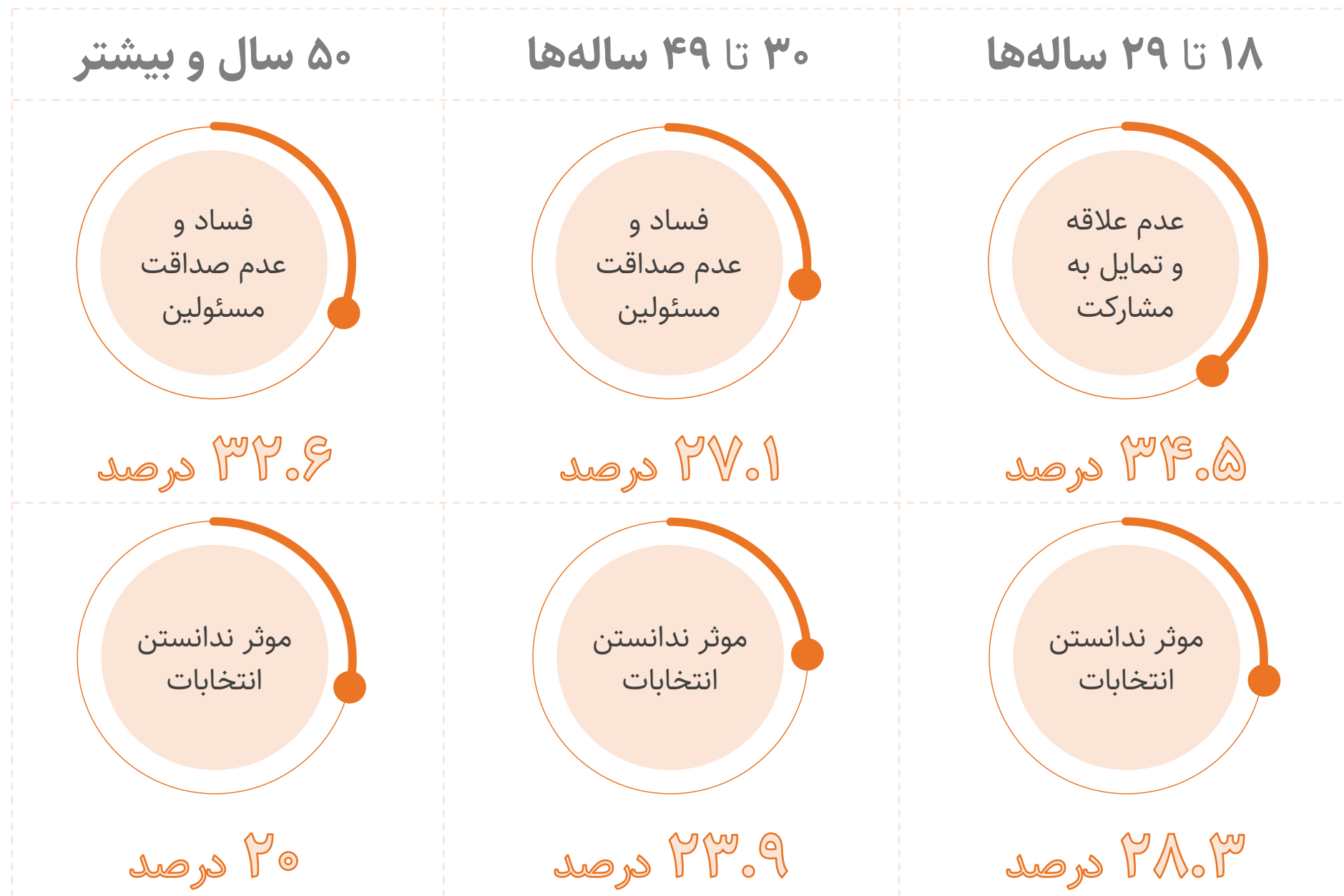

گزینه‌ها	درصد بر حسب پاسخگویان
عدم تاثیرگذاری انتخابات	۲۰.۹
فساد و عدم صداقت مسئولین	۲۰
عدم علاقه و تمایل به شرکت در انتخابات	۱۸.۷
وضعیت نامطلوب اقتصادی و معیشتی	۷.۵
اوضاع نابسامان کشور	۵.۹
عدم اعتماد به انتخابات	۳.۶
عدم آگاهی و اطلاع کافی	۲.۲
عدم صلاحیت کاندیداها	۱.۷
قبول نداشتن نظام (جمهوری اسلامی)	۱.۶
سایر	۳.۶
بی پاسخ/نمیدانم	۱۴.۳

بنا به نظرسنجی ملی صورت گرفته اخیر، سه عامل "عدم تاثیرگذاری نتایج انتخابات"، "فساد و عدم صداقت مسئولین" و "عدم علاقه و تمایل به شرکت در انتخابات" در عدم مشارکت سهم جدی دارند و برخلاف تصور عمومی "وضعیت نامطلوب اقتصادی و معیشتی" با فاصله زیاد در ردیف چهارم قرار گرفته است.

آخرین نظرسنجی ایسپا (اواخر آبان ۱۴۰۲) - داده‌های کشوری

دلایل اصلی رأی ندادن پاسخگویان به تفکیک بازه‌های سنی:

در رده سنی جوانان؛

"عدم علاقه و تمایل به شرکت در انتخابات"

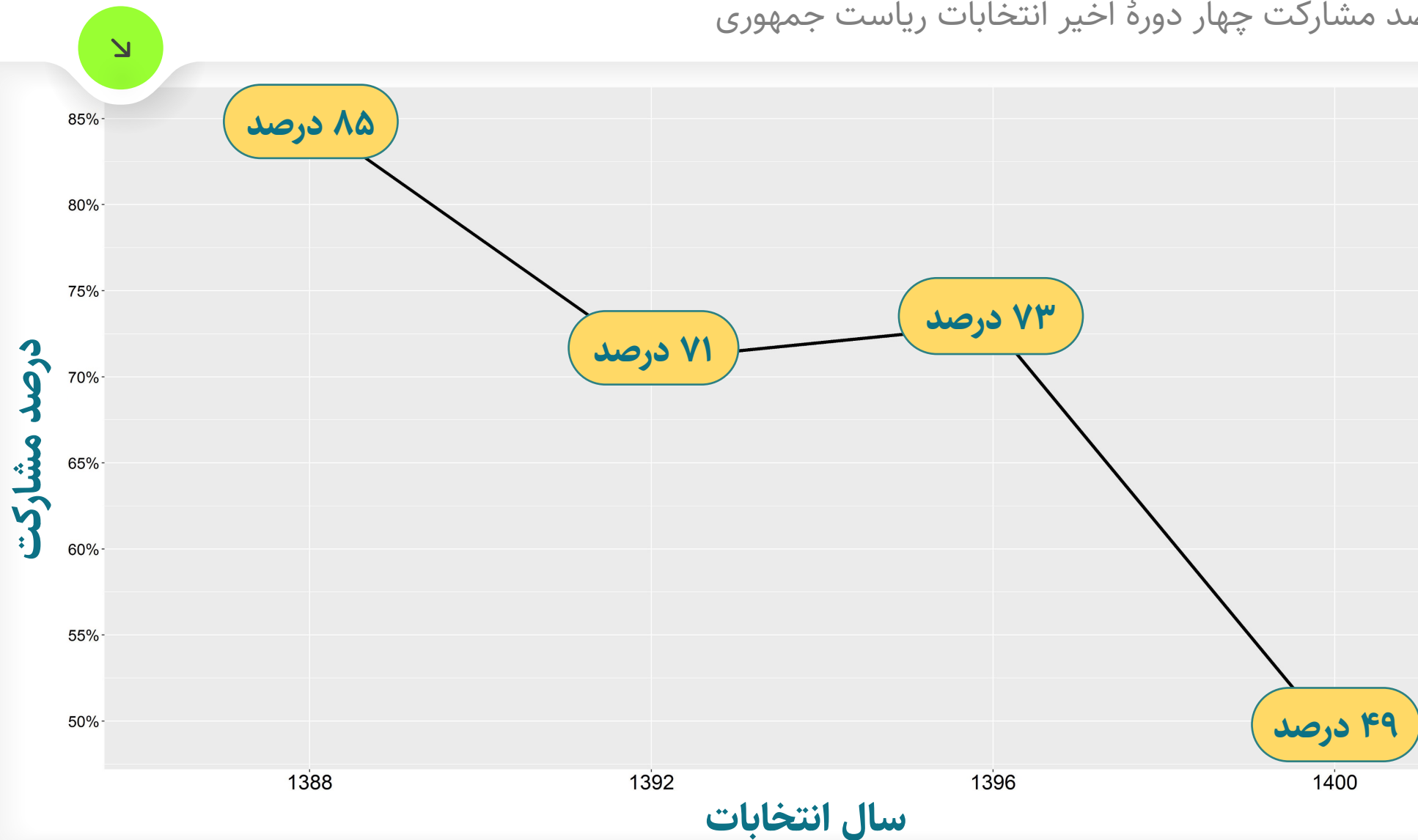
موضوع اوّل است که موضوعی قابل تأمل است.

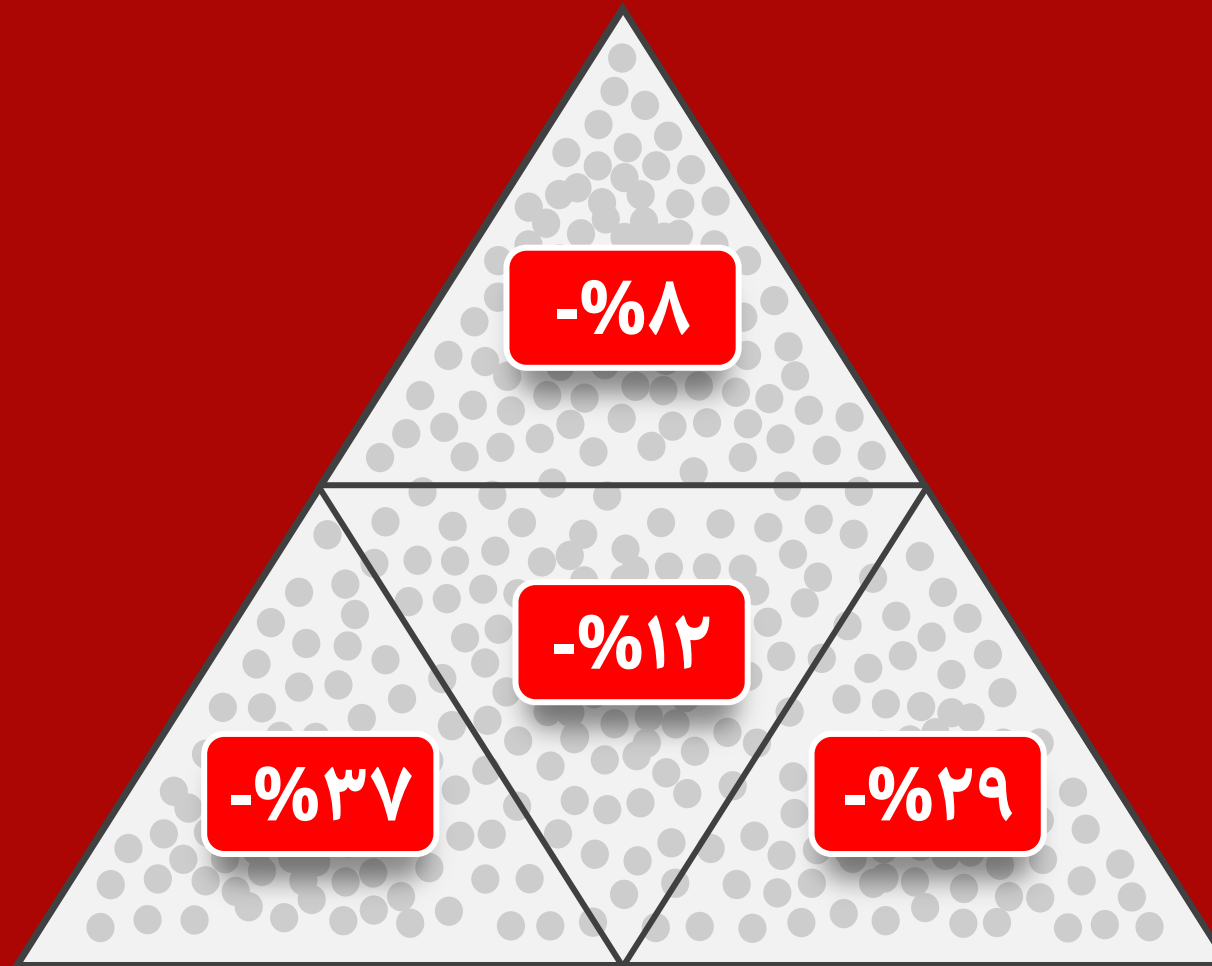
کاهش مشارکت در سال ۱۴۰۰، به کدام اقلیم مربوط است؟

درصد مشارکت چهار دورهٔ اخیر انتخابات ریاست جمهوری

ضروری است زمینه‌های کاهش جدی مشارکت در ۱۴ سال گذشته مورد مطالعه قرار گیرد و به گزاره‌های کلی از جنس نارضایتی اقتصادی بسنده نشود.

اقلیم سبز

اقلیم نارنجی

تغییر درصد مشارکت
از ۹۶ تا ۱۴۰۰:

اقلیم آبی

اصل کاهش مشارکت اول در **اقلیم نارنجی** و دوم در **اقلیم آبی** اتفاق افتاده است. در کنار سایر عوامل نباید **اثر کرونا** در کاهش مشارکت فراموش شود. اختلاف خیلی زیاد **اقلیم نارنجی** با **مثلث وسط** نیز قابل تأمل به نظر می‌رسد.

اختلاف خیلی زیاد اقلیم **نارنجی** با
مثلث وسط قابل تأمل به نظر
می‌رسد.

این مشاهده سازگار با برخی مشاهدات
دیگر است که همگی از جنس **فاصله**
گرفتن بیشتر و بیشتر نارنجی در
ساحت‌های **رسانه، مشارکت انتخابات،**
فرهنگ و ... از اقلیم سبز و آبی است.

اقلیم آبی جزء موافقین اقتدارپذیر
جمهوری اسلامی هستند.
کاهش ۳۰ درصدی مشارکت‌شان
در **انتخابات ۱۴۰۰** نکته مهم و
قابل تاملی به نظر می‌رسد.

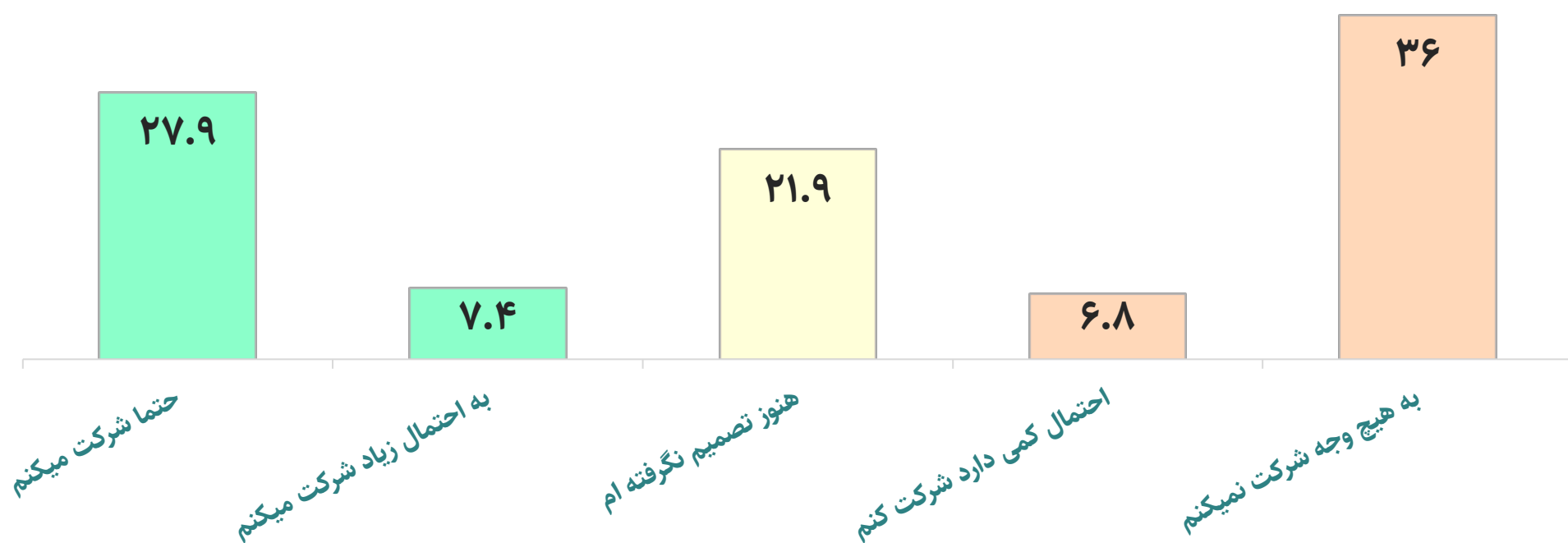
شاید علت این موضوع **انفعال** این گروه
در برابر **عرف و جو عمومی** ضد انتخابات
در این دوره بوده است.
در این صورت **مثبت کردن جو غالب**
نسبت به انتخابات، مخصوصاً در
تلویزیون، در شهرهای کوچک و در
روستاها، موضوعیت زیادی پیدا می‌کند و
احتمالاً اثر قابل توجهی روی مشارکت
این گروه خواهد گذاشت.

نکته مهم این است که **عادت**
رأی‌دهی در **مثلث وسط** همچنان
حفظ شده است و باید برای حفظ
آن تلاش مضاعف کرد.

اقلیم سبز، حساسیت کمتری نسبت به شرایط خاص **انتخابات ۱۴۰۰** از خود نشان
داده و مشارکت‌شان متناسب با انتخابات‌های گذشته‌شان بوده است.

مشارکت در انتخابات

آخرین نظرسنجی ایسپا (اواخر آبان ۱۴۰۲) - کشوری

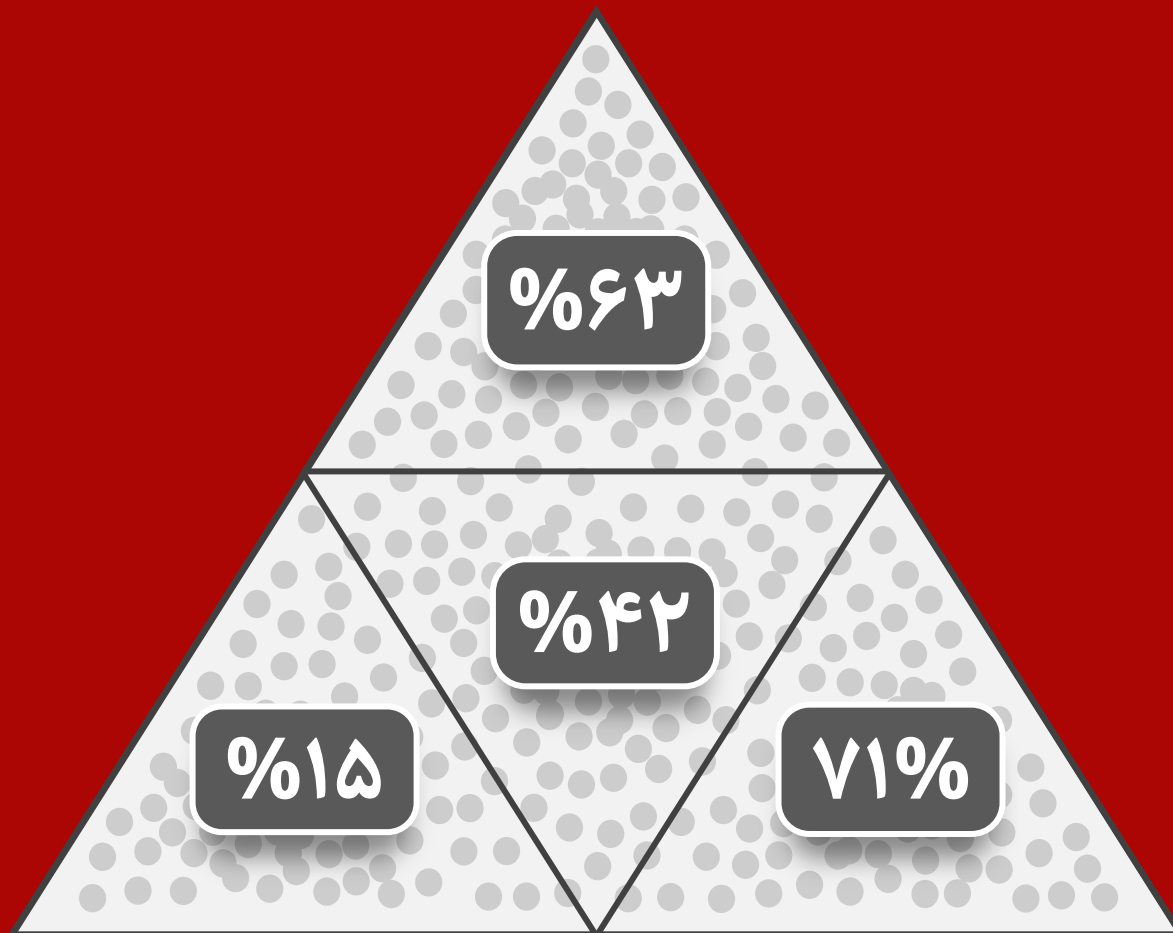

مقایسه نتایج آبان ماه ایسپا، با نتایج مطالعه ملی در فروردین امسال، نشان دهنده افت احتمال حضور در سال جاری است!

مشارکت در انتخابات مجلس ۹۸

اقلیم سبز

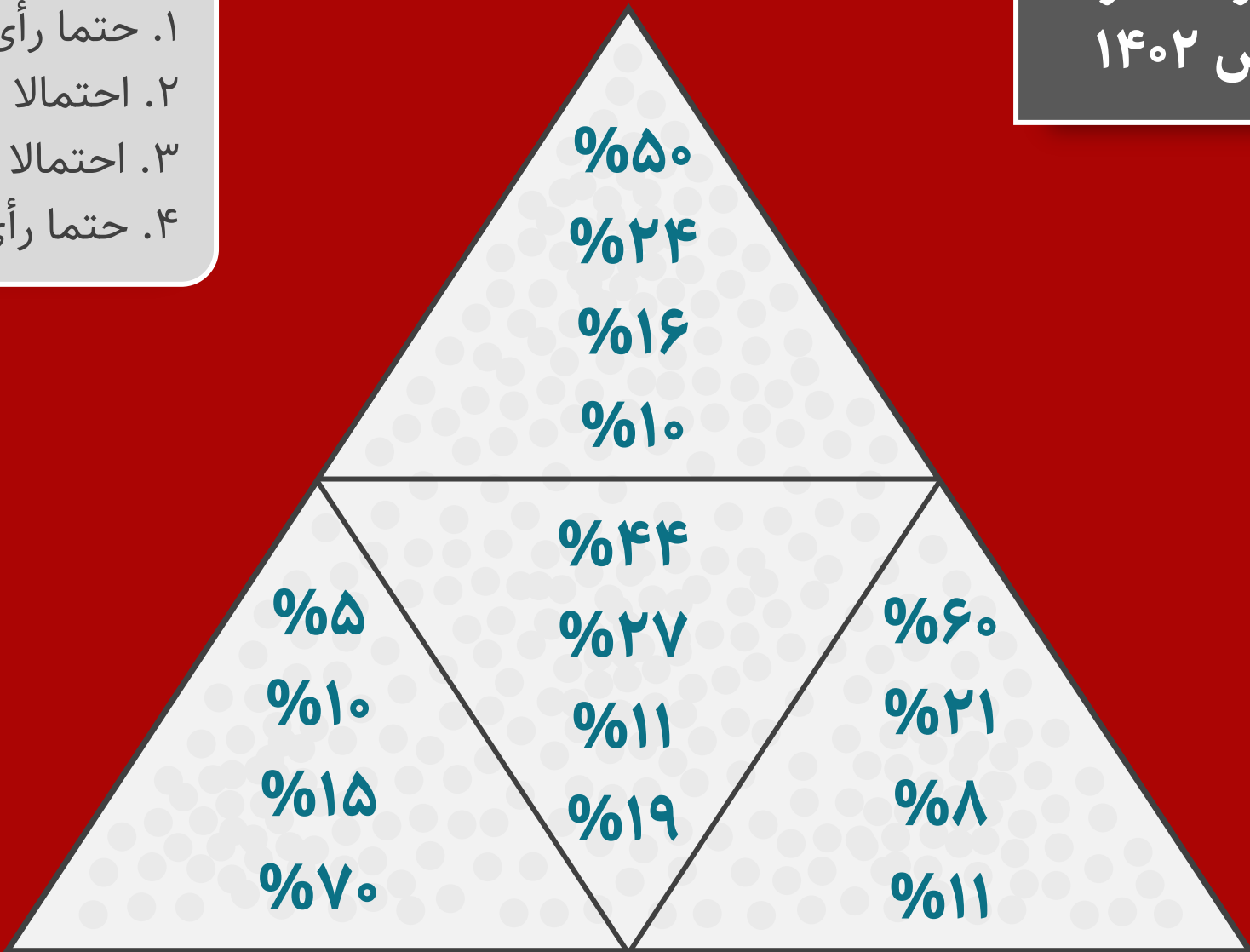
اقلیم نارنجی

اقلیم آبی

تمایل به مشارکت در انتخابات مجلس ۱۴۰۲

اقلیم سبز

چهار عدد داخل هر مثلث:
 ۱. حتما رأی خواهم داد
 ۲. احتمالا رأی خواهم داد
 ۳. احتمالا رأی نخواهم داد
 ۴. حتما رأی نخواهم داد

اقلیم نارنجی

اقلیم آبی

در شرایط مشارکت پایین در انتخابات، دو اقلیم سبز و آبی نیز شاهد کاهش احتمال شرکت در انتخابات است و دستگاه سیاسی و تبلیغی کشور در این مدت کوتاه تا انتخابات می‌بایست بر افزایش مشارکت این قشر تمرکز ویژه‌ای کند و تصور اینکه در صورت عدم تحرک، کف مشارکت در این انتخابات تغییر نخواهد کرد، خطای تحلیلی است. دقت شود که این داده‌ها برای فروردین است.

اقلیم سبز

۶۳ درصد

در سال ۱۳۹۸
رای داده‌اند.

۵۰ درصد

گفته‌اند که
حتما در انتخابات ۱۴۰۲
رای خواهند داد.

اقلیم سبز

۶۳ درصد

در انتخابات
مجلس ۱۳۹۸
رأی داده‌اند.

۵۰ درصد

معتقدند که حتما
در انتخابات ۱۴۰۲
رأی خواهند داد.

- میزان مشارکت مقیدین تکنولوژیک مناسب بوده، اما ظرفیت باقی‌مانده‌ی زیادی در سال ۹۸ رأی نداده‌اند. عرف این اقلیم حدود ۸۰ درصد رأی دادن در انتخابات ریاست جمهوری است و ۱۷ درصد باقی مانده تا این مقدار، ظرفیت قابل فعال‌سازی این اقلیم به نظر می‌رسد. همین‌طور در فروردین فقط ۵۰ درصدشان تصمیم جدی برای مشارکت داشته‌اند و باید برای جدی شدن ۲۴ درصدی که احتمالا رأی خواهند داد تلاش شود.
- از جمع ۵ ریشه‌ی مشارکت، به نظر می‌رسد سرمایه‌گذاری روی موافقت با جمهوری اسلامی بیشترین بازده را داشته باشد.
- محتوای موثر در فعال‌سازی این اقلیم برای انتخابات مجلس، صحبت از مشارکت به عنوان وظیفه ملی و انقلابی و حفظ مشروعیت و دوام انقلاب با میزان مشارکت است که در سال‌های گذشته تضعیف شده و خود مشارکت جدی ما موافقین اثر بسیار زیادی در برگرداندن مشارکت به مقادیر سال‌های گذشته دارد.
- این اقلیم گمان می‌کنند که «ما موافقین کم هستیم»؛ این ادراک اشتباه است. همین که بدانند مشارکت خود موافقین اثر زیادی در درصد مشارکت دارد، تا حد زیادی موثر است.

اقلیم سبز

۶۳ درصد

در انتخابات
مجلس ۱۳۹۸
رای داده‌اند.

۵۰ درصد

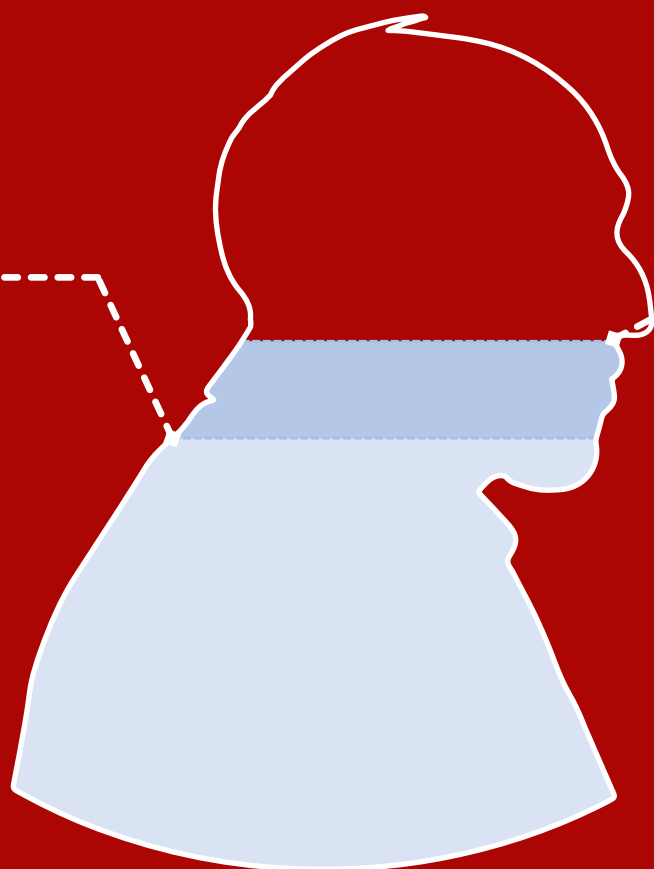
معتقدند که حتماً
در انتخابات ۱۴۰۲
رای خواهند داد.

- تأکید خاص و متفاوت از انتخابات‌های دیگر رهبر انقلاب روی این انتخابات و بازتاب رسانه‌ای گسترده‌اش در تلویزیون و پیام‌رسان‌های داخلی اثر قابل توجهی روی میزان مشارکت این اقلیم دارد. حتی خود جمله‌ی «این انتخابات متفاوت است» را اگر مقام معظم رهبری بگویند، به نظر اثر خوبی روی مشارکت این گروه که ظرفیت غیرفعال قابل توجهی دارد، می‌گذارد.
- کلاً چون مشارکت در این اقلیم در وضعیت نزدیک به اشباع قرار دارد، صحبت‌هایی از جنس «اگر مریض بودی هم مشارکت کن»، «اگر امتحان داشتی هم مشارکت کن»، «اگر کار ضروری هم داشتی حتماً مشارکت کن»، به افزایش درصد مشارکت این اقلیم می‌تواند کمک کند.
- بحث از جنس «نتیجه‌ی انتخابات مهم است» شاید اثر کمتری روی این گروه داشته باشد و بحث‌هایی که ناظر به مشروعیت و بقاء جمهوری اسلامی است، اثر بیشتری روی افزایش مشارکت این گروه به نظر می‌رسد داشته باشد.
- بستر مخاطب با این گروه نیز تلویزیون و پیام‌رسان‌های داخلی است.

اقلیم آبی

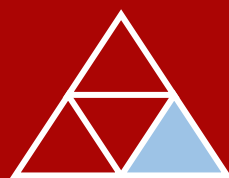
۷۱ درصد

در سال ۱۳۹۸
رای داده‌اند.

۶۰ درصد

گفته‌اند که
حتما در انتخابات ۱۴۰۲
رای خواهند داد.

اقلیم آبی

۷۱ درصد

در انتخابات
مجلس ۱۳۹۸
رای داده‌اند.

۶۰ درصد

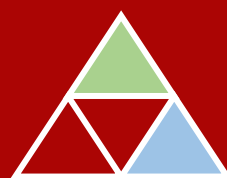
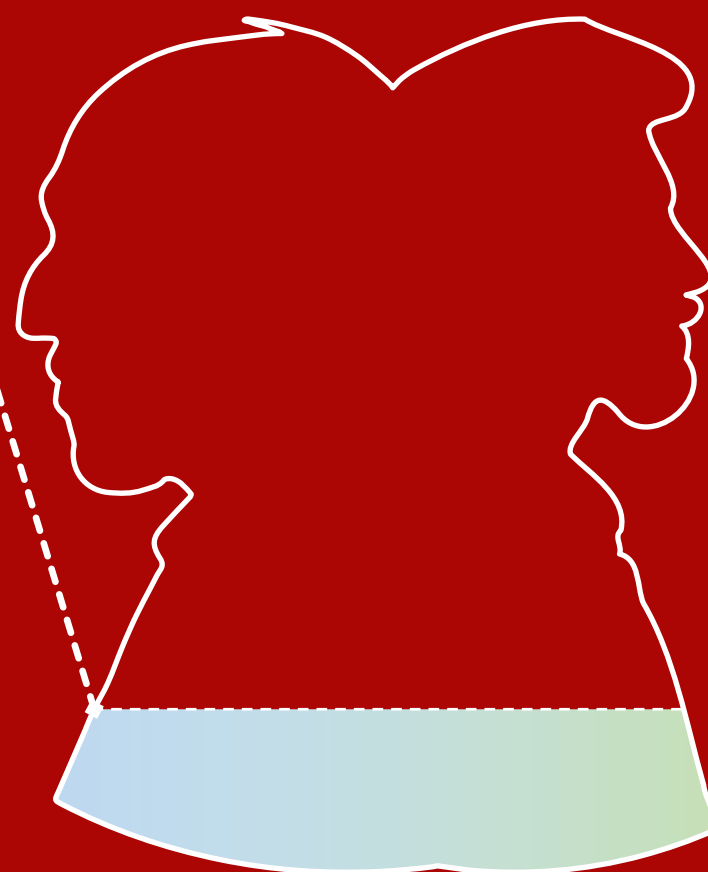
معتقدند که حتما
در انتخابات ۱۴۰۲
رای خواهند داد.

- در مواجهه با مقیدین غیرتکنولوژیک، سرمایه‌گذاری روی عامل موافقت با جمهوری اسلامی از مسیر ایجاد حس وظیفه نسبت به انقلاب و کشور به نظر اثرگذار می‌رسد.
- مقیدین غیرتکنولوژیک، اقتدارگرا هستند و انفعال در برابر عرف و حاکمیت دارند.
- بنابراین اولاً ایجاد جو انتخاباتی در کشور، در تمام شهرها و روستاها، مخصوصاً در شهرهای کوچک و روستاها، و ثانیاً تأکید مقامات سیاسی مثل رهبر معظم انقلاب، رئیس‌جمهور و وزیران روی مشارکت در انتخابات مجلس، در افزایش مشارکت این گروه اثرگذار به نظر می‌رسد.
- ایجاد جو انتخاباتی در شهرهای کوچک و روستاها تا حد زیادی در اختیار استانداری‌هاست.

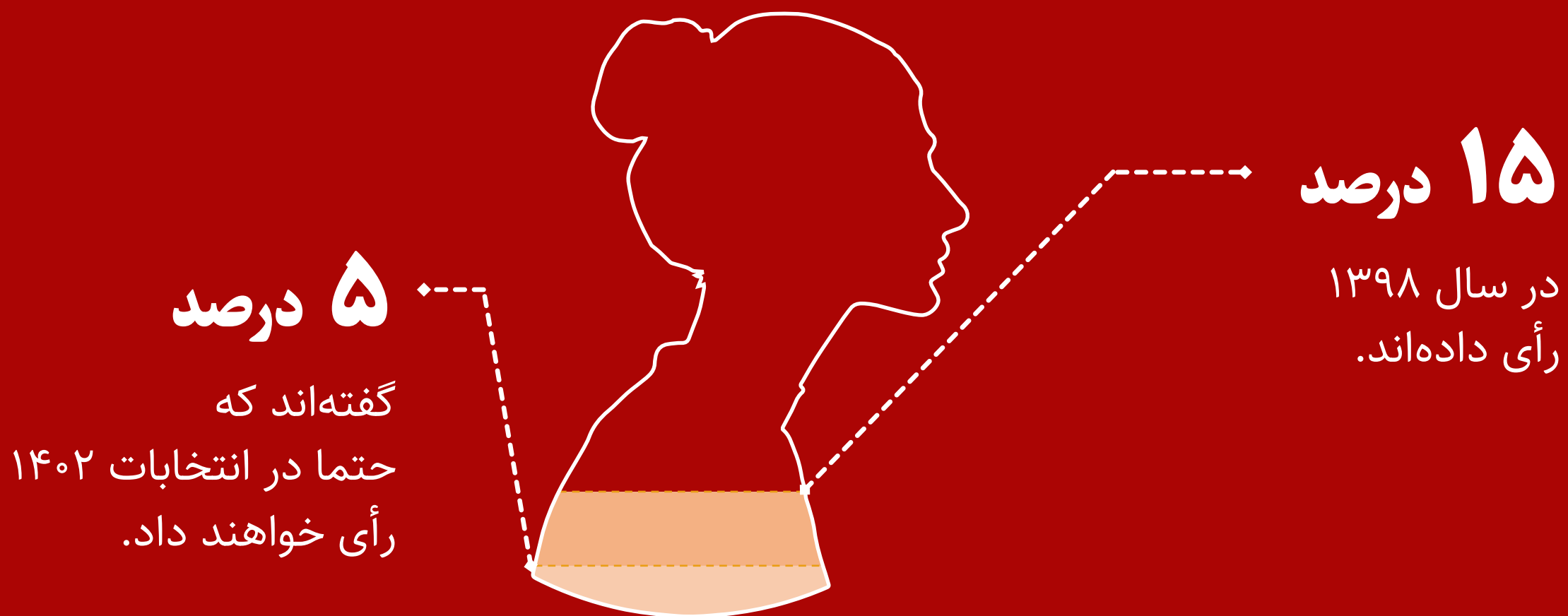
اقلیم سبز / اقلیم آبی

۲۱ تا ۲۴ درصد

احتمالا رأی خواهند داد که
از جنس ظرفیت فعالی است که
باید مورد توجه قرار بگیرد.

اقلیم نارنجی

مثلت وسط

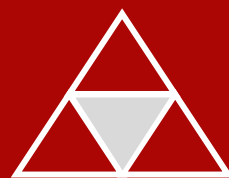
۴۴ درصد

گفته‌اند که
حتما در انتخابات ۱۴۰۲
رای خواهند داد.

۴۲ درصد

در سال ۱۳۹۸
رای داده‌اند.

مثلث وسط و اقلیم نارنجی

۴۲ و ۱۵ درصد

در انتخابات
مجلس ۱۳۹۸
رأی داده‌اند.

۴۴ و ۵ درصد

معتقدند که حتما
در انتخابات ۱۴۰۲
رأی خواهند داد.

- در مثلث وسط و مثلث مخالفین به نظر می‌رسد حرف از **وظیفه بودن مشارکت اثر زیادی نداشته باشد** و در این دو مثلث بیشتر از نتیجه حرف زدن منجر به **مشارکت** می‌شود.
- **چالش اصلی مشارکت** در انتخابات مجلس در مثلث وسط و مثلث غیرمقیدها، **اهمیت پایین این انتخابات** است. **حضور چهره‌های مطرح** یا **رقابتی شدن فضا**، می‌تواند اثر خوبی روی بزرگ کردن و مهم کردن این انتخابات در ذهن غیرمقیدین داشته باشد.
- البته شاید مهم کردن **انتخابات** در نهایت بتواند منجر به **مشارکت ۶۰ درصدی مثلث وسط** شود و باز هم روی غیرمقیدها **اثر قابل توجهی نداشته باشد**.
- این منطبق که انتخابات مجلس ۱۴۰۲ اگر مهم شود، نهایتاً می‌تواند به میزان مشارکت انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ برسد، امیدوارکننده به نظر می‌رسد.
- البته در سال ۱۴۰۰، **رضایت از زندگی** نیز کمتر از حال بود و **کرونا** نیز وجود داشت و **برطرف شدن** این دو عامل به طور کلی **افزاینده مشارکت** به حساب می‌آیند.

به طور کلی به نظر می‌رسد اقلیم سبز و اقلیم آبی بیشتر از روی **وظیفه** رأی می‌دهند و مثلث وسطی‌ها و احتمالاً اقلیم نارنجی به خاطر **نتیجه**.

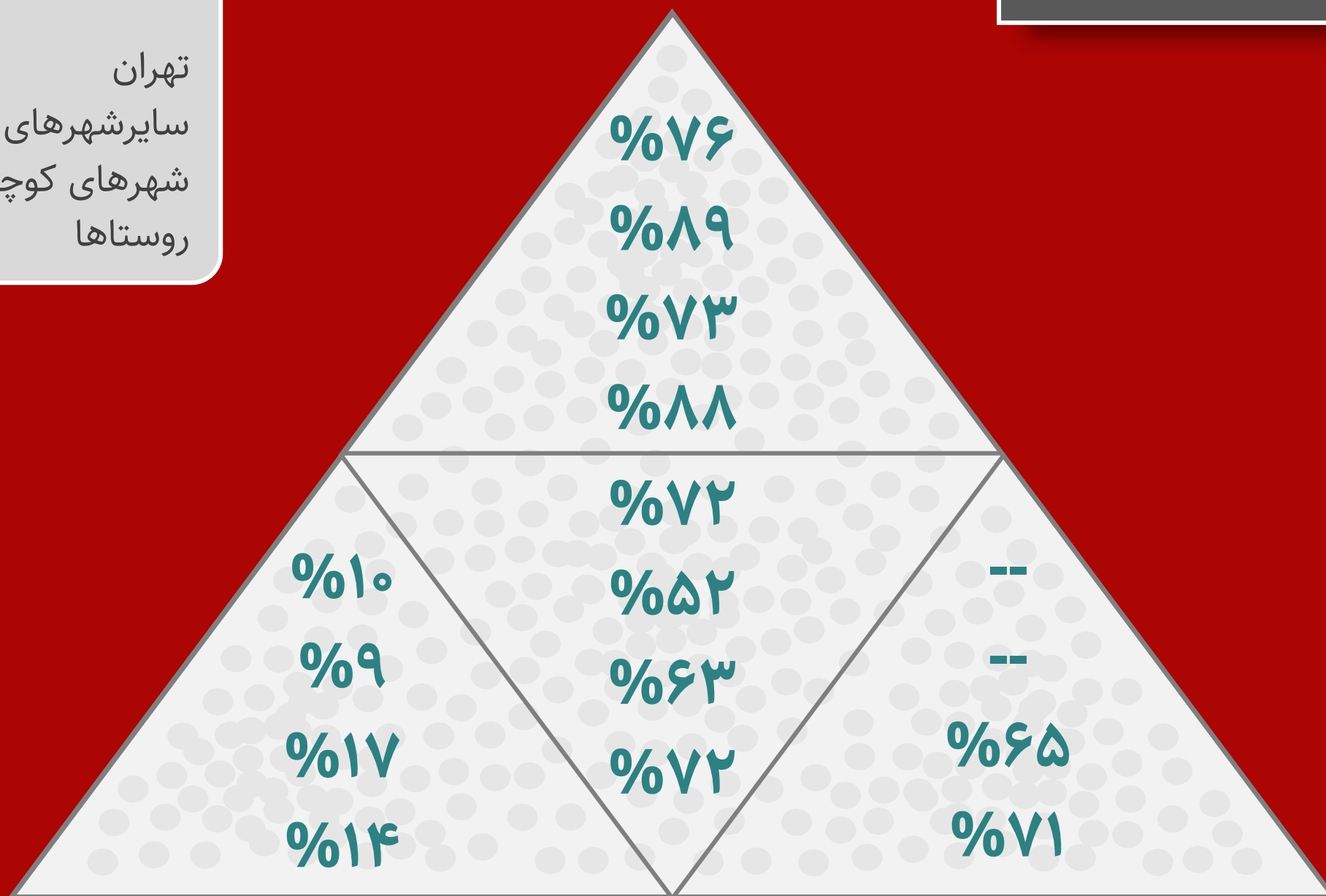
به همین خاطر منطقی است که در مواجهه با دو اقلیم سبز و آبی، که در تلویزیون و پیام‌رسان داخلی حضور دارند، روی **وظیفه** و اهمیت **تأکیدهای خاص** و جدید و نگران‌کننده بشود،

و در مواجهه با مثلث وسط و اقلیم نارنجی، حرف از **اهمیت انتخابات** یا **رقابت** آن زده شود.

اقلیم سبز

درصدها به ترتیب:

تهران
سایر شهرهای بزرگ
شهرهای کوچک
روستاها

اقلیم آبی

اقلیم نارنجی

بررسی روی داده‌ها نشان می‌دهد که مدل کنشگری اجتماعی، رابطه جدی با محل زندگی افراد ندارد. حضور یک فرد در اقلیم است که اثر جدی روی نحوه کنش‌های او خواهد داشت، برای مثال میزان مشارکت در هر مثلث از تهران تا روستا را مورد بررسی قرار داده‌ایم و همانطور که می‌بینید، تغییرات میزان مشارکت در هر مثلث نزدیک به هم است.

تجویزهای عمومی برای مشارکت

- **توجه به اصل پیوستگی؛** جامعه به دلیل روابط متنوعی که بین افراد آن وجود دارد، پیوسته است و به تبع آن متغیرهای مختلف اجتماعی و فرهنگی سیاسی نیز پیوسته هستند. این پیوستگی تبعات قابل استفاده‌ای دارد. **مثلاً اگر مثلث وسط میزان مشارکتش افزایش پیدا کند،** این وضعیت تا حدی به غیرمقیدین نیز سرایت می‌کند. یا اگر دو گوشه‌ی سبز و آبی کمتر مشارکت کنند، به تبعش مثلث وسطی‌ها نیز کمتر مشارکت خواهند کرد.
- **تخاطب رئیس‌جمهور** با بخشی از مردم مانند زنان در قالب پیام متنی
- **پیام چهره‌های شاخص استانی** برای دعوت به مشارکت و اشاره به بخشی خاص از جامعه
- استفاده از **بسترهای و قالب‌های جدید** ارسال محتوا به گونه‌هایی از جامعه که مخاطب رسانه‌های رسمی نیستند
- بهره‌برداری از آمار مشارکت دوره‌های پیشین حوزه‌های مختلف جهت ایجاد رقابت منطقه‌ای

بهره‌برداری از ویژگی‌های خاص این انتخابات

کلیدواژه انتخابات متفاوت می‌تواند محور فعالیت‌های حوزه مشارکت باشد. تغییرات قانونی، تفاوت‌های مهمی در انتخابات ۱۴۰۲ نسبت به انتخابات پیشین ایجاد کرده است.